

Artrose schouder

Artrose, slijtage van de schouder, informatie over de aandoening en de behandelingsmogelijkheden.

Artrose in de schouder

Bij schouderartrose is er sprake van slijtage in het schoudergewricht. Pijn in de schouder, voortdurend aanwezig of alleen als u uw arm wilt bewegen, kan wijzen op artrose. Bijkomende klachten kunnen zijn dat uw schouder 's nachts pijn doet, dat uw schouder kraakt bij beweging en dat u uw arm niet meer zo goed kunt gebruiken.

Wat is artrose?

Artrose is een aandoening van het kraakbeen in gewrichten. In een gewricht komen twee of meer botten samen. Die botten zijn voorzien van een laagje glad kraakbeen, zodat ze soepel kunnen bewegen ten opzichte van elkaar. Op zich is het normaal dat met het toenemen van de leeftijd kraakbeen in een gewricht van dikte en samenstelling verandert. Bij artrose echter treedt overmatige slijtage op van het kraakbeen. Het gladde oppervlak wordt dun, brokkelig en/of het kraakbeen verdwijnt helemaal. Het lichaam kan dit niet meer repareren.

Er zijn drie oorzaken van artrose:

- De kraakbeenlaag van het gewricht slijt door onbekende oorzaak. Hierdoor wordt deze laag met kraakbeen op het botuiteinde dunner en uiteindelijk komt het onderliggende bot (gedeeltelijk) bloot te liggen. Deze vorm van artrose komt het meest voor bij mensen van middelbare leeftijd of ouder.
- Een ontstekingsreactie van het gewricht kan het kraakbeen aantasten, bijvoorbeeld bij reumatoïde artritis. Ook hierdoor wordt de kraakbeenlaag op het botuiteinde dunner of de laag verdwijnt geheel. Dit kan op iedere leeftijd voorkomen. Meestal worden beide schouders aangetast en de kans bestaat dat ook in andere gewrichten artrose zal ontstaan.
- Artrose kan ook ontstaan na een andere aandoening, zoals een botbreuk of een bandletsel. Het kraakbeen kan rechtstreeks beschadigd raken, of bijvoorbeeld door een andere manier van bewegen extra snel slijten. Dit heet 'posttraumatische artrose' en kan jaren na die andere aandoening alsnog optreden.

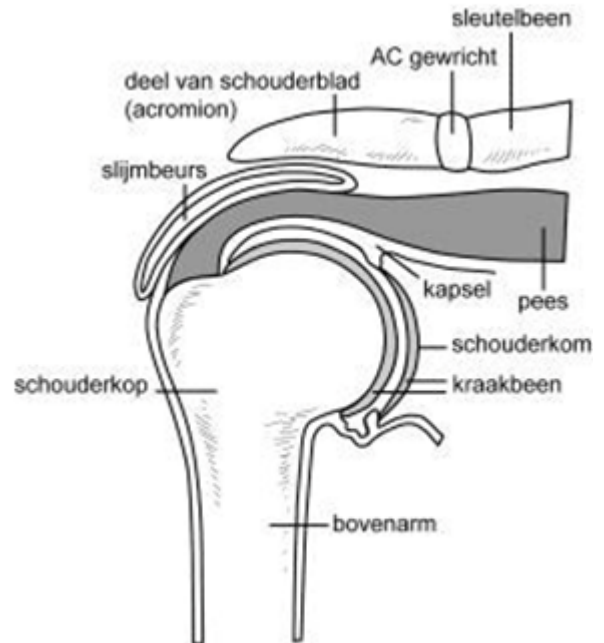
Beschadigd kraakbeen herstelt nauwelijks. Wanneer de kraakbeenlaag dunner wordt of verdwijnt, bewegen de botuiteinden in een gewricht niet meer soepel langs en over elkaar. Er is toenemende wrijving tussen de botten en dat doet pijn. Ook kunnen ruwe uitsteeksels ontstaan op het bot. Er kan zich vocht ophopen in het gewricht en de omliggende weefsels - vandaar de zwelling. Zowel de pijn als de zwelling maken bewegen moeilijk.

De schouder

We hebben het altijd over h t schoudergewricht, maar eigenlijk bestaat de schouder uit twee gewrichten.

- Binnen het ene gewricht bewegen het sleutelbeen en het bovenste gedeelte van het schouderblad ten opzichte van elkaar. Op basis van de Latijnse namen heet dit gewricht het acromioclaviculaire gewricht, of AC-gewricht.
- Het andere gewricht laat de schouderkop en de schouderkom van het schouderblad ten opzichte van elkaar bewegen. Dit gewricht heet het glenohumerale gewricht.

In beide gewrichten kan artrose ontstaan.

Hoe wordt artrose vastgesteld?

Wanneer u en uw huisarts het nodig vinden, maakt u een afspraak bij de orthopedisch chirurg. Hij vraagt allereerst naar uw ziektegeschiedenis (anamnese) en hij zal een lichamelijk onderzoek doen. De volgende onderwerpen kunnen hierbij naar voren komen:

- Wanneer is de pijn begonnen? Is de pijn 's nachts erger? Is er verergering of misschien juist vermindering van de pijn wanneer u uw arm beweegt? Is de pijn constant, of komt en gaat deze?
- Hebt u wel eens een blessure gehad aan uw schouder? Wat voor blessure? Wanneer was dit? Hoe is deze behandeld?
- Hebt u pijn in een of beide schouders? Waar bevindt zich de pijn?
- Gebruikt u medicijnen?

De meest voorkomende klacht bij schouderartrose is pijn die verergert door bewegen. Wanneer het glenohumerale gewricht is aangedaan, zit de pijn diep in de schouder (zowel aan de achter- als voorzijde). De pijn in het AC-gewricht zit meer aan de voorbovenkant van de schouder. Misschien wil de orthopedisch chirurg zien hoe u iets van een kast pakt of uw haar kamt. Dit heeft als doel om te kijken hoe de botten van uw armen en schouders ten opzichte van elkaar bewegen en om te horen of uw schouder kraakt of een knappend geluid maakt. Bovendien kan hij de kracht van uw armen testen. Soms is het nodig om naast het gewone röntgenonderzoek aanvullend onderzoek te verrichten.

Welke behandelingen zijn mogelijk?

Afhankelijk van het type, de plaats en de ernst van de artrose, zijn verschillende behandelingen mogelijk:

- Een beweegprogramma onder begeleiding van een fysiotherapeut om spieren te versterken en de schouder zo beweeglijk mogelijk te houden.
- Een injectie met corticosteroïden in het gewricht, dit medicijn remt de ontstekingen.
- Pijnstillers en ontstekingsremmende medicijnen om de zwelling te verminderen. Wanneer de zwelling is verminderd, zal de beweeglijkheid toenemen.

Er zijn middelen waarvan het effect bij artrose wetenschappelijk gezien nog niet vaststaat.

Overweegt u specifieke middelen te gaan gebruiken, overleg hier dan over met uw behandelend arts.

Wanneer is een operatie nodig?

Wanneer uw artrose niet reageert op de genoemde behandelingen, zijn er operatieve mogelijkheden:

- Bij ernstige artrose in het glenohumerale gewricht kan een schouderprothese, een kunstschouder, de oplossing zijn.
- Bij het AC-gewricht kan een stukje van het sleutelbeen worden verwijderd. Dan raken de botuiteinden elkaar niet meer in het gewricht en blijft de pijn weg.

Zoals bij de behandelmethoden omschreven, heeft elke behandeling een eigen effect.

Kenmerkend voor artrose is dat perioden met meer en minder pijn elkaar afwisselen. Dit is grotendeels afhankelijk van de mate van irritatie in het gewricht.

Hebt u nog vragen?

Als u nog vragen hebt, neem dan contact op met uw behandelend arts.

Zie ook: www.amc.nl/web/specialismen/orthopedie

Bij vragen en voor contact met andere patiënten kunt u contact opnemen met Stichting Patiëntenbelangen Orthopaedie, www.patiëntenfederatie.nl, T: (026) 321 51 54, E: npcf@npcf.nl.